

Ekosofias Nyhetsbrev

JANUARI 2014 - TJUGOANDRA ÅRGÅNGEN

”FÖRETAGEN VILL HA HÅLLBARHET – POLITIKERNA LEVERERAR INTE”

Politisk paradox. Politikerna är fast i ett förlegat tänkande där miljö ses som en isolerad sektor och inte basen för vår framtida välfärd. I avsikten av politiskt ledarskap har en växande del av näringslivet tagit på sig ledartröjan för att minimera växande miljörisiker och ta vara på möjligheterna i en global omställning till en hållbar välfärd på en stabil planet.

Politikernas bristande ansvar måste synas ett valår som detta, skriver Johan Rockström i Dagens Nyheter.

Samtidigt pågår diskussioner inom FN om att omvandla millenniemålen till globala hållbarhetsmål, så kallade Sustainable Development Goals (SDGs). Här sker nu en spännande omsvängning. I stället för att allt fokus handlar om att ”övertyga politiker” sitter det internationella näringslivet, uppbackat av vetenskapen, i framsätet och driver på arbetet att definiera en hållbar spelplan för industriell utveckling.

Jag och många forskarkollegor med mig upplever en tydlig förskjutning av miljöfrågan bland företagsledare under de senaste fem åren. Miljö och hållbarhet förflyttats från att vara en etisk hygienfråga som sköts av CSR-ansvariga (Corporate Social Responsibility) och miljöchefer till att utgöra en strategisk fråga för ledning, ägare och styrelser. Varför sker denna svängning inom näringslivet just nu? Troligen av två skäl:

- Det första är insikten om de växande globala miljöriskerna. Varken Pentagon, OECD, Världsbanken eller Internationella valutafonden (IMF) tvekar. Förmåga att avvärja globala miljörisiker, framför allt orsakade av klimatförändringar, utarmning av ekosystem och ackumulering av miljögifter, kommer att avgöra huruvida världens framtida välfärd kan säkras.
- Det andra skälet är möjligheterna. Det finns en allt tydligare diagnos bland företagsledare om tre krafter som gör ”business as usual” allt mindre attraktivt:

- 1) en växande insikt om att ett fortsatt beroende av ändliga naturresurser såsom fossila bränslen medför stor osäkerhet (samtidigt som sol och vind prismässigt blivit konkurrenskraftiga energikällor),
- 2) växande belägg för att det går att ”tjäna pengar” på hållbara affärsidéer, och
- 3) att nästa generation inte kommer att acceptera att vi på andras bekostnad förstör vår planet.

För att uppnå en värld baserad på hållbar välfärd och utveckling behövs tydliga miljömål och spelregler för marknaden. Föga förvånande blir svaret från chefer inom näringslivet ofta att ”vi är redo att anpassa oss till de vetenskapliga kraven, vi ser till och med affärsmöjligheter om vi gör så, men då måste politiken ange långsiktigt förutsägbara spelregler i form av miljömål och tydliga styrmedel”. Här finns nu konturen av en lösning.

Frågan nu är hur vi i Sverige kan bidra till att bygga en verkligt hållbar och rättvis välfärd? En välfärd som inte bara skapar förutsättningar för hög livskvalitet, utan också bygger konkurrenskraftiga företag och en robust och flexibel nation kapabel att hantera den sociala och ekologiska turbulens som kännetecknar vår globaliserade värld. För att lyckas behövs en ny berättelse för Sverige, en vision om en hållbar välfärd.

Vi ser nu att det svenska näringslivet är redo att ta ett mycket mer ambitiöst kliv framåt, men för att lyckas krävs tuffa mål och regleringar. Samtidigt saknas det politiska ledarskapet och visionen om möjligheterna för Sverige att bygga en hållbar välfärd. Politikerna är fortfarande låsta i ett förlegat tänkande där miljö ses som en isolerad sektor i stället för vad den är, själva basen för vår framtida välfärd. Detta är en oansvarig paradox som inte får lämnas osynad när vi nu ger oss in i ett valår.

*Johan Rockström, professor i miljövetenskap vid Stockholms universitet,
chef för Stockholm Resilience Centre.*

UPPMANING TILL REGERINGEN ATT STÖDJA TRE BINDANDE MÅL EFTER 2020

13 företag verksamma i Sverige uppmanar nu regeringen att agera för tre tydliga mål även efter 2020:

- Ett bindande mål om att minska utsläppen av växthusgaser
- Ett bindande mål om att öka andelen förnybar energi
- Ett bindande mål om energieffektivisering

Tillsammans representerar vi ca 14 000 jobb i Sverige och genom våra produkter, tjänster eller verksamheter tar vi samtliga ett tydligt ansvar för att bidra till ett grönare Sverige och Europa.

EU:s ramverk för 2020 satte en tydlig riktning för energi- och klimatfrågorna och det har levererat. Det bidrog till ett tryggare investeringsklimat vilket exempelvis möjliggjorde satsningar som idag innebär att vi kan leverera förnybar energi till en lägre kostnad för elkonsumenterna. Med dagens ca en miljon anställda inom EU:s sektor för förnybar energi, av vilka 300 000 tillkommit under de senaste fem åren, har det även skapat grön tillväxt för den Europeiska ekonomin när den behövde det som mest.

Energi- och klimatinvesteringar har långa investeringshorisonter och är ofta beroende av ett förutsägbart och tydligt ramverk. För oss är 2030 därför redan här. Tydliga riktlinjer för de närmsta 16 åren möjliggör fortsatta

kostnadsreduceringar för förnybar energi och utsläppsminskningar, mobilisering av kapital, skydd för miljön och fler jobb.
Bland undertecknarna märks Ikea, Stena, Volkswagen, Wallenstam, Polarbröd och flera vindkraftsföretag; O2, Arise, Eolus, Vestas.

REGERINGEN MÅSTE TA STÄLLNING FÖR NYA OCH KRAFTFULLA ENERGIMÅL

Regeringen måste lämna ett tydligt besked om att Sverige vill att EU ska ha tre parallella, bindande och kraftfulla klimat- och energimål för såväl minskade utsläpp som förnybar energi och energieffektivisering. Annars ökar osäkerheten för viktiga investeringar, EU:s försörjningstrygghet minskar och möjligheten att begränsa den globala uppvärmningen till under 2 grader försvåras.

Det skriver representanter för LO, Nordea, Svenska kyrkan, Naturskyddsföreningen, WWF, Svensk Vindenergi och Svensk Solenergi i en gemensam debattartikel i Dagens Nyheter.

VANLIGT MED GIFTER I BARNKLÄDER

En rapport från Greenpeace visar att farliga kemikalier har hittats i både barnkläder och barnskor från flera kända klädmärken. Inköpen av de testade produkterna gjordes i 25 olika länder och regioner över hela världen. Fyra plagg köptes i Sverige från Adidas, Burberry, H&M och Nike. I 76 av de 82 produkterna Greenpeace testat hittades minst en farlig kemikalie.

För föräldrar som försöker handla giffria kläder till sina barn är det här en mardröm. De farliga kemikalierna finns i såväl exklusiva lyxmärken som budgetkläder. Dessa gifter förorenar vattendrag och sprids över hela jorden.

Klädföretagen måste sluta att använda giftiga kemikalier och gå över till de miljömässigt bättre alternativ som redan finns i dag, säger Annika Jacobson, chef för Greenpeace i Sverige.

svt.se

REGERINGEN VILL HA SKATT PÅ KEMIKALIER I KLÄDER

Miljöministern Lena Ek har tillsatt en utredning som ska vara klar i december, där de ska ta reda på hur man kan lägga ekonomiska styrmedel på farliga ämnen i Sverige.

Syftet med kemikalieskatten är att tillverkning av kläder med farliga ämnen ska bli dyrare. Det ska kosta att inte vara miljövänlig, säger Lena Ek. Hon säger även hon tror att ekonomiska styrmedel behövs "för vi ser ju alldeles tydligt att det räcker inte med de regler som finns. Så jag har tillsatt en utredning som ska titta på hur man ska få förorenaren att betala".

svt.se

BIOGASPRODUKTIONEN IGÅNG PÅ TUMBERG

Efter fem års planering och arbete, och 70 miljoner kronor i investeringar står den nya biogasanläggningen klar i Tumberg utanför Vårgårda.

Totalt har biogasanläggningen kapacitet att producera två miljoner normal kubikmeter fordonsgas per år, vilket motsvarar två miljoner liter diesel.

Basen i hela processen är ko-, gris- och höns gödsel. Det hela toppas sedan med bland annat slaktavfall och spannmålsrens.

– Det gör man för att få en bra mix på det, så att mikroorganismerna trivs bra och bildar så mycket metan som möjligt, säger driftsledaren Jan Olausson.

Det är vår tanke att verka och ta hand om substrat i vårt närområde, säger Tobias Kullingsjö, ordförande för VH Biogas.

Alingsås Tidning

JÄTTEFABRIK SKAPAR BILBRÄNSLE AV SKOG

Skogsrester in, fordonsgas ut. Nu tas världens första storskaliga produktion av biogas från förgasning i drift.

Anläggningen ska försörja upp till 20 000 bilar med bränsle.

– Vi ska visa att det går att producera gas från skogsavfall i stor skala. Det är unikt, säger Åsa Burman, projektchef och vd för Gobigas, som ägs av Göteborg Energi.

Trots att det bara är en demonstrationsanläggning så gör den Göteborg Energi till Sveriges i särklass största biogasproducent.

Landets övriga cirka 240 anläggningar utvinnet biogas genom rötning av framför allt avloppsslam och matavfall, råvaror som det börjar råda brist på. Göteborg Energi blir först med att i stället använda förgasning, en metod som lämpar sig för storskalig produktion.

Råvaran ska vara spill från skogsbruket, exempelvis grenar och toppar.

Ny Teknik

DANSKARNA PRODUCERAR MEST VINDKRAFT

21 december producerade danska vindkraftverk mer än 100 procent av den danska total konsumtionen

Enligt nya siffror från energinet.dk kom 57,4 procent av Danmarks el från vindkraft under december förra året. Att mer än hälften av elen kommer från vindkraft har aldrig hänt förut i något land, skriver svt.se.

– Det är en milstolpe för den danska vindkraftsindustrin, säger Henrik Stiesdal, Siemens Wind Power, till Danmarks Radio.

– Det är oerhört viktigt att vi på detta sätt kan visa att en mycket större del av energin kan komma från vindkraft än

vad man tidigare trott, fortsätter han.

För hela året 2013 kom 34 procent av danskarnas elförbrukning från vindkraft. Det här ökar trovärdigheten för att vindkraft faktiskt är en energikälla att räkna med när vi marknadsför oss utomlands. En grön omställning är möjlig, säger Henrik Stiesdal.

"KOMMUNER MÅSTE TA STÖRRE ANSVAR FÖR KLIMATRISKER VID BYGGANDE"

Det fungerar inte att bara att fortsätta erbjuda så vattennära och attraktiva lägen som möjligt vid byggandet av nya bostäder. Nu måste kommunerna också börja ta hänsyn till klimatrisker när man bygger. För när det väl händer är frågan vem som ska stå för kostnaderna: kommunen, fastighetsägaren eller försäkringsbolaget? Det skriver Kenth Edström, miljöchef på försäkringsbolaget If, i en debattartikel i Göteborgs-Posten.

Kenth Edström hänvisar till uppgifter i media i våras som visade att ett stort antal kommuner inte klarar att förebygga olyckor i områden som är hårt klimatutsatta. Göta älvdalen angavs särskilt.

"Den dagen människor skadas eller i värsta fall förolyckas i klimatrelaterade bygg- eller markskador, kommer alla att inse allvaret. Men för sent", skriver Kenth Edström

INFRASTRUKTUR OCH KOLLEKTIVTRAFIK AVGÖRANDE FÖR NYBYGGNATION

Att det byggs ny infrastruktur och att kollektivtrafiken byggs ut är avgörande för att det ska byggas nya bostäder i skånska kommuner. Det visar en rapport som Tyréns har tagit fram på uppdrag av Region Skåne. Rapporten visar att det är attraktivt att bygga bostäder i kollektivtrafikhärlägen, där fler människor vill bo och där fastighetsvärdena därmed stiger. När nya orter får regional tåg eller superbuss ökar intresset för att bygga bostäder.

Rapporten visar att satsningar på infrastruktur och kollektivtrafik är avgörande för nybyggandet. Det handlar dels om att människors möjliga bostads- och arbetsmarknad vidgas när förbindelserna blir bättre, dels om att nya orter och stråk blir attraktiva för nyproduktion, säger Mikael Stamming, regional utvecklingsdirektör i Region Skåne.

I genomsnitt ökar marknadsvärdet på fastigheter med drygt fem procent i kollektivtrafikhärlägen.

HÅLLBARHET ALLT STÖRRE BETYDELSE VID FASTIGHETSINVESTERINGAR

Hela 95 procent av fastighetsinvesteringarna på den svenska marknaden ser "Green building standards" som ett viktigt investeringskriterium. Det visar en kommande trendrapport från konsultföretaget EY, tidigare Ernst & Young. I rapporten "Real Estate Assets Investment Trend Indicator" delar drygt 500 fastighetsinvesteringar på 15 marknader i Europa med sig av sina professionella bedömningar och erfarenheter.

– Vi har följt investeringarnas inställning till hållbarhetsstandarder under flera år nu, och kan konstatera att det handlar om en bred attitydförändring som berör investeringar världen över, säger Daniel Öberg, partner EY Real Estate, till Miljörapporten Direkt och fortsätter:

– Att hållbarhetsfrågan blir allt viktigare på fastighetsmarknaden märks inte minst för oss som är verksamma i norra Europa. Bara jämfört med förra året, så uppger i dag drygt 12 procent fler av de tillfrågade investeringarna att de ser "green building standards" som ett nyckelkriterium när de investerar i svenska fastigheter, så utvecklingen är tydlig. Rapporten i sin helhet publiceras senare i vår.

BANK GER HÅLLBARHETS-RABATT PÅ BOLÅN

Ekobanken lanserar, som första svenska bank, ett bolån med hållbarhetsrabatt. Rabatten ges till de som bor i ett Svanenmärkt hus eller lägenhet. "Vi menar att det ska löna sig att välja hållbart och med låga energi- och räntekostnader för bostaden tror vi att fler kommer att göra medvetna val. Det är brådskande att vi ställer om byggandet till att bli mer hållbart om vi ska nå såväl nationella som internationella miljö- och klimatmål", säger Annika Laurén, vd Ekobanken Sverige. Ekobanken har sedan tidigare varit med som finansör vid hållbart bostadsbyggande i specifika projekt, men nu vänder sig banken för första gången direkt till konsumenterna.

PENDLARCYKLAR NYTT GREPP I KARLSTAD

Hur får man pendlare att byta bilen mot buss, tåg och cykel? Särskilt när det är långt mellan stationen och arbetsplatsen? Det ska en fortsättning på det framgångsrika projektet Pendla Grönt i Karlstad ge svar på. Pendla Grönt handlar om att ge goda förutsättningar för bilpendlare att ställa om sina resvanor till en mer klimatsmart arbetspendling. Under 2014 ska ett helt nytt koncept provas i projektet. Cyklar ska finnas att låna i centrala Karlstad för projektets deltagare. Tanken är att pendlaren vid ankomsten på morgonen snabbt ska kunna byta till en cykel och cykla den återstående sträckan till arbetsplatsen. Syftet är att skapa bättre dörr-till-dörr-lösningar för pendlaren. Förhoppningen är att minst 80 inbitna bilåkare ska byta bilen mot cykel, buss och tåg till jobbet.

USA-FÖRETAG GÖR BIOPLAST AV FISKRENS

Uppfinningsrikedomen och experimentlustan när det gäller att hitta nya och billiga utgångsmaterial för tillverkning av bioplaster är som bekant stor. Speciellt intressant är förstås sådana råvaror som uppstår i form av spill och restprodukter från existerande industrier och som tidigare inte ansetts ha något värde. Bioplaster kan i dag tillverkas med utgångspunkt i restprodukter från skogen och lantbruket – och det senaste är nu bioplast tillverkad av restprodukter från fiskindustrin, dvs. fiskrens!

Packnyheter

Grundläggande miljöutbildning - den 6 februari & 8 maj 2014

Från hot till möjligheter med trovärdigt miljöarbete en halvdag om hållbarhet; grundläggande miljöfakta, miljöarbete och företagande. Seminariet ger grundläggande miljökunskap samtidigt som det skapar ökad medvetenhet om miljöarbetet och dess möjligheter.

Se vår hemsida för närmare detaljer – www.ekosofia.se

IPCC:s femte klimatrapport - risker och möjligheter för företag?

Ekosofia arrangerar seminarier och föreläsningar med anledning av IPCC:s senaste klimatrapport. Vi redovisar de viktigaste slutsatserna, liksom hur det påverkar näringsliv och företagande.

Se vår hemsida för närmare detaljer – www.ekosofia.se

Ekosofias nyhetsbrev utkommer med 11 nr/år. Ansvarig utgivare är Bill Romanus.

För att prenumerera klicka på länken i huvudet.

För mer information om nyhetsbrevet kontakta Bill Romanus; romanus@ekosofia.se, eller 031 - 708 66 51.

För information om Ekosofia AB och våra tjänster kontakta Magnus Ruberg; magnus.ruberg@ekosofia.se eller 031 - 708 66 52.

Kort om Ekosofia AB

Ekosofia AB är ett kunskapsföretag som verkar för hållbar utveckling.

Detta gör vi genom att erbjuda våra kunder att med hjälp av ett ökat miljömedvetande – ekosofi – nå såväl social och ekonomisk som ekologisk framgång. Planerat och trovärdigt miljöarbete är vår metod. Kommunikation – att åstadkomma dialog – är vårt främsta verktyg.

Vi arbetar som konsulter, projektledare och kvalificerade rådgivare.

Ekosofia AB grundades 1993 av Bill Romanus och Magnus Ruberg

För ytterligare information – www.ekosofia.se

Ekosofia AB - Anders Carlssons gata 7, 417 55 Göteborg - Tel 031 - 708 45 50